

2/2012

Vademecum

USUWANIA AZBESTU

Eksperci w akcji „Gmina 2012”

Relacja z przygotowań
pierwszego, kompleksowego
raportu o zanieczyszczeniu
azbestem w polskich gminach.

str. 4-5

**Roboty
kontrolowane**

str. 6

**Stawka
niższa niż życie**

str. 8

Tylko w Dobrowie

Środowisko i Innowacje zarządza największym w Polsce składowiskiem odpadów niebezpiecznych zawierających azbest. To jedyna ekologiczna instalacja w Europie, na której unieszkodliwianie azbestu odbywa się równocześnie z rewitalizacją środowiska zdegradowanego przez byłą kopalnię siarki.

Składowisko odpadów niebezpiecznych zawierających azbest, zarządzane przez Środowisko i Innowacje (SiI), zlokalizowane jest na gruntach miejscowości Dobrów (gm. Tuczępy), na wyjąłowanych terenach zdegradowanych eksploatacją siarki przez kopalnię w Grzybowie.

Wokół składowiska w promieniu jednego kilometra znajdują się jedynie nieużytki bez żadnych zabudowań. Taka lokalizacja sprawia, że instalacja nie ma negatywnego wpływu na zdrowie ludzi.

Środowisko i Innowacje świadczy kompleksowe usługi w zakresie gospodarowania odpadami niebezpiecznymi (o kodach: 170601 i 170605), polegające na unieszkodliwianiu, magazynowaniu, zbieraniu, pakowaniu oraz ich transporcie. Na składowisku SiI trafiają wyłącznie odpady azbestowe pochodzące z remontu i demontażu obiektów budowlanych. Instalacja powstała i jest zarządzana zgodnie z IPPC (ang. Integrated Pollution Prevention and Control) czyli Dyrektywą Unii Europejskiej nr 96/61/WE z 24 września 1996 r. w sprawie zintegrowanego zapobiegania i zmniejszania zanieczyszczeń.

Firma posiada zintegrowany system zarządzania potwierdzony środowiskowym

certyfikatem ISO 14001 oraz certyfikatem jakości ISO 9001. Spółka jako jedyna w Polsce zabezpiecza karty przekazania odpadów (KBO) specjalnymi hologramami, które uniemożliwiają nielegalne używanie tych dokumentów. Instalacja IPPC w Dobrowie jest monitorowana przez najważniejsze instytucje państwowe odpowiedzialne za ochronę środowiska oraz bezpieczeństwo i zdrowie ludzi.

Środowisko i Innowacje to firma wielokrotnie nagra-

dzana i wyróżniana w Polsce i Europie za innowacyjność i profesjonalizm w świadczonych usługach. Spółce przyznano m.in. tytuł Novatora roku 2008 w konkursie organizowanym przez Stowarzyszenie Izby Przemysłowo-Handlową; dwukrotnie tytuł „Partnera Polskiej Ekologii”

w konkursie organizowanym przez Prezydenta RP, złoty medal na targach w Brukseli – Brussels Eureka Innova 2009 oraz brązowy medal na najbardziej prestiżowych w Europie targach ekologicznych Concours Lepine Le Salon International de l'Invention de Paris 2010.

SPISTREŚĆ

2 Jedyna taka instalacja w całej Europie

Tylko w Dobrowie, unieszkodliwiając azbest, rewitalizuje się środowisko

4 Lider walki z azbestem w akcji „Gmina 2012”

Jak powstaje najnowszy, ogólnopolski raport o walce z azbestem w gminach

6 Terenowe roboty pod specjalnym nadzorem

Usuwanie i unieszkodliwianie azbestu trzeba kontrolować na każdym etapie

8 Cenowa gra nie warta ponoszonego ryzyka

Azbestowe przetargi w coraz częściej wygrywają firmy stosujące dumping

10 Przetargi trzeba umieć zorganizować

Rozmowa z Agnieszką Cieślak, Kierownikiem Pionu Realizacji Usług w SiI

12 Tylko zwycięzcy walczą skutecznie z abestem

Publikujemy biogramy gmin, które wygrały konkurs „Vademecum”

AKTUALNOŚCI

Środowisko i Innowacje na Gali Gazel Biznesu

22 marca 2012 roku podczas warszawskiej Gali Gazel Biznesu wręczone zostały statuetki dla najdynamiczniej rozwijających się małych i średnich firm w Polsce. W tegorocznej edycji rankingu wśród nagrodzonych przedsiębiorstw znalazła się firma Środowisko i Innowacje z Dobrowa (gm. Tuczępy), zarządzająca największym w Polsce składowiskiem odpadów niebezpiecznych zawierających azbest. Statuetkę Gazeli Biznesu 2011 z ramienia spółki odebrała Dyrektor Zarządzający Iwona Skowrońska-Przygodzka. – Znaleźliśmy się w gronie najdynamiczniej rozwijających się małych i średnich firm w Polsce, które osiągnęły najwyższy przyrost obrotów w ciągu 3 ostatnich lat. To dla Środowiska i Innowacji dodatkowa motywacja do osiągania jeszcze lepszych wyników – podkreśla Iwona Skowrońska-Przygodzka.

Opracowaniem rankingu na zlecenie dziennika „Puls Biznesu” zajmuje się wywiadownia gospodarcza Coface, wyspecjalizowana w gromadzeniu i opracowaniu informacji o firmach.

Z punktu widzenia „Pulsu Biznesu” gazeta to firma średniej wielkości, która dzięki niezwykle dynamicznemu rozwojowi doskonale daje sobie radę wśród największych konkurentów. W razie zagrożenia z ich strony po prostu ucieka do przodu.

Jest nowa lista firm azbestowych

Ministerstwo Gospodarki (MG) opublikowało w swoim serwisie internetowym listę polskich firm, które stosowały azbest w produkcji. Zestawienie było tworzone na zlecenie MG od 2009 roku. Informacje o zakładach zbierano na podstawie kwestionariusza oraz wizji lokalnych. Niestety nie wszystkie zakłady wyraziły zgodę na zebranie informacji. Na terenie większości zakładów problem zanieczyszczenia terenu odpadami poprodukcyjnymi został rozwiązany. Również na terenie większości zakładów prowadzona jest obecnie działalność gospodarczo-produkcyjna bądź handlowo-magazynowa. Zakłady te są stopniowo odnawiane i rewitalizowane przez właścicieli. Pracownicy zatrudnieni w tych firmach są uprawnieni do świadczeń określonych w art. 7a ustawy z dnia 19 czerwca 1997 r. o zakazie stosowania wyrobów zawierających azbest.

Vademecum

USUWANIA AZBESTU

Patronat merytoryczny:
Iwona Skowrońska-Przygodzka
Zdzisław Zięba
Ewelina Kopczan-Surmacz
Opracowanie graficzne: **Marek Wójcik**
Redakcja: **Tap Us Media**
Kontakt: **vademecum@sii.com.pl**
Wydawca: **Środowisko i Innowacje Sp. z o.o.**
www.sii.com.pl • biuro@sii.com.pl
28-142 Tuczępy, Dobrów 8
tel. (15) 864 51 13, faks: (41) 260 50 01

Prezes Zarządu:
Zbigniew Piłk
Dyrektor Generalny:
Iwona Skowrońska-Przygodzka
Dyrektor Handlowy:
Zdzisław Zięba
Dyrektor Techniczny:
Włodzimierz Kogut
Dyrektor Marketingu:
Ewelina Kopczan-Surmacz
Wydanie bezpłatne. Wszelkie prawa zastrzeżone ©

GORĄCY TEMAT W RAMACH KAMPANII „GMINA 2012” POWSTAJE RAPORT O STANIE ZANIECZYSZCZENIA AZBESTOWEGO W POLSKICH GMINACH

Środowisko i Innowacje w akcji

W Polsce wciąż istnieją obszary, na których zanieczyszczenie azbestem jest całkowicie bagatelizowane. Zaś gminy, które starają się uporać z tym problemem, często nie wiedzą nawet gdzie szukać dofinansowania. Spółka Środowisko i Innowacje postanowiła wyjść naprzeciw oczekiwaniom samorządowców i zorganizowała ogólnopolską akcję, której celem jest profesjonalne wsparcie polskich gmin w walce z azbestem.

Ewelina Kopczan-Surmacz

Każda gmina jest instytucją, która decyduje o większości działań i akcji prowadzonych na terenach do niej należących. Dlatego to od asertywności urzędników zależy czy dana jednostka samorządowa w odpowiedni sposób poinformuje swoich mieszkańców o problemach i pozyska dofinansowanie na ich usunięcie. Dzisiaj jednym z najpoważniejszych problemów w polskich gminach jest azbest – temat niezwykle palący, ale niekiedy zapomniany lub wręcz przemilczany wśród samorządowców. Głównym powodem takiego zachowania są braki świadomości skali problemu oraz informacji o możliwościach uzyskania dofinansowania na usunięcie azbestu z terenu gminy i jego unieszkodliwienie.

Spółka Środowisko i Innowacje (SiI), lider w branży azbestowej, postanowiła wyjść naprzeciw takim trudnościom organizując akcję „Gmina 2102”. Ogólnopolska kampania ruszyła na początku stycznia 2012. Dotychczasowe działania objęły województwa: mazowieckie, lubelskie, kujawsko-pomorskie, małopolskie, podkarpackie, podlaskie oraz śląskie. W sumie eksperci SiI odwiedzili już ponad 650 jednostek samorządowych. Informowali osoby odpowiedzialne za gospodarkę odpadami niebezpiecznymi o możliwościach uzyskania dofinansowań i starali się „zaszczepić” w nich bakcyl usuwania materiałów zawierających azbest z domostw na terenach gminy. Podczas spotkań z przedstawicielami referatów

ochrony środowiska poszczególnych gmin specjaliści Środowiska i Innowacji mieli do czynienia z bardzo różnymi reakcjami. Począwszy od dużego zainteresowania, a na poirytowaniu i skrajnej ignorancji skończywszy.

Po sąsiedzku

– Odwiedziłam ponad 90 gmin. Każda z nich w inny sposób podchodziła do trudności związanych z pokryciem dachowym z eternitu. Pracownicy na ogół byli ciekawi jak inne gminy radzą sobie z usuwaniem, z jakich wsparć korzystają i czy ludzie w ogóle zainteresowani są demontażami. Motorem, napędzającym usuwanie szkodliwego odpadu, dla gmin są inne gminy. Mieszkańcy wymuszają na samorządach działania jeżeli widzą, że w sąsiednich urzędach problem jest likwidowany, a domownicy nie ponoszą z tego tytułu żadnych kosztów – relacjonuje Anna Bugaj, Specjalista ds. Sprzedaży Spółki Środowisko i Innowacje.

W przeważającej części gmin prace związane z azbestem wykonywane są już od wielu lat. Większość z nich miała zatwierdzone Programy Gospodarki Odpadami i korzystała z różnego rodzaju dofinansowań. Najwięcej jednostek samorządowych wykorzystuje wsparcie z Wojewódzkiego Funduszu Ochrony Środowiska (WFOŚiGW) – głównie gminy z podkarpackiego (np. Gmina Brzyska, Skołoszyn, Chorkówka, Rymanów

czy Osiek Jasielski). Województwo podlaskie w roku 2012 r. pozyskiwanie środków na prace w zakresie unieszkodliwiania azbestu prowadzi na znacznie mniejszą skalę niż robiło to w 2011 roku, przyjmując w założeniu, iż będą się ubiegać o fundusze WFOŚiGW na rok 2013. W województwach lubelskim i małopolskim w tym roku ruszył Szwajcarsko – Polski Program Współpracy, który zakłada 85 proc. dofinansowania do demontażu i unieszkodliwiania pokryć dachowych z eternitem oraz dodatkowe fundusze na nowe pokrycie dachowe dla najbiedniejszych mieszkańców. Program cieszy się bardzo dużym zainteresowaniem, głównie wśród mieszkańców Lubelszczyzny (m.in. Zwierzyniec, Hrubieszów, Mircze, Sitno i Miączyn). – Z kolei gminy małopolskie z dość dużym dystansem podchodzą do tego typu wsparcia. Obawiają się przede wszystkim restrykcji wynikających ze zbyt obszernego regulaminu, regulującego zasady dofinansowania. Dlatego w tamtych rejonach bardzo często mamy do czynienia z dotowaniem usuwania azbestu ze środków własnych gminy – wyjaśnia Agnieszka Cieślak, Kierownik Pionu Realizacji Usług Spółki Środowisko i Innowacje.

Dalszy plan

Z analizy informacji pozyskanych przez zespół ekspertów SiI wynika, że najmniej działań w celu pozyskania środków zewnętrznych na działa-

MAZOWIECKIE STUDIUM PRZYPADKU

Na początku 2012 roku zespół ekspertów ds. walki z azbestem Środowiska i Innowacji odwiedził 296 spośród 324 gmin (miejskich, wiejskich oraz miejsko-wiejskich) w województwie mazowieckim. Z analiz zgromadzonych materiałów wynika, że na Mazowszu w 2012 roku:

20 gmin ma problem z tzw. pozagminnymi obiektami (kurniki, chlewnie, magazyny lub też budynki gminy takie jak szkoły, PGR-y, OSP) pokrytymi azbestem, którego unieszkodliwienie nie refinansuje WFOŚiGW

12 gmin ma inne priorytety niż azbest i złożyły wnioski do WFOŚiGW o środki na takie cele jak na przykład kanalizacja

58 gmin nie ma programu na usuwanie azbestu, nie ma inwentaryzacji lub jest w trakcie zatwierdzania programu usuwania azbestu co oznacza, że prędko za azbest się nie zabiorą.

10 gmin nie udostępnienia danych w trybie informacji publicznej – pracownicy referatów ochrony środowiska byli niemili, zachowywali się tak, jakby mieli coś do ukrycia.

Źródło: ZO

89 gmin zorganizuje przetargi na azbest

74 gminy wysłały do firm zapytania ofertowe ponieważ wartość zlecenia nie przekroczy sumy 14 tys. EUR

9 gmin nie organizuje ani przetargów, ani zapytań; mieszkańcy sami wybierają firmę demontażową, a gmina na podstawie otrzymanych od nich faktur zwraca pieniądze

nia związane z usuwaniem i unieszkodliwianiem odpadów azbestowych wykazuje województwo śląskie. Tam mieszkańcy sami wybierają firmę, która wykonuje u nich usługę demontażu, a gmina dopłaca jedynie do tej inwestycji (z takiej formy korzystają np. Zawiercie, Łazy czy Siewierz). Jednak większość śląskich gmin nie robiła nawet inwentaryzacji. Tam problem azbestu zszedł na dalszy plan. Takich Jednostek Samorządu Terytorialnego, które dopiero mają w planach opracowanie inwentaryzacji oraz Programu Gospodarki Odpadami Azbestowymi jest jeszcze w Polsce dość dużo. W realizacji projektu asekurują się środkami z Ministerstwa Gospodarki w formie

bezpośredniego wsparcia np. na opracowanie programów usuwania wyrobów zawierających azbest gminy mogą dostać nawet 100 proc. wsparcia. – Jednak z perspektywy prowadzonej przez nas akcji można stwierdzić, że nie wszędzie jest źle. Polskie gminy w większości z zaangażowaniem podchodziły do rozmów dotyczących prowadzonych działań związanych z kwestią unieszkodliwiania odpadów azbestowych na swoich terenach. Z chęcią dzieliły się również swoimi doświadcze-

niami i przemyśleniami w tej kwestii, deklarując chęć nawiązania ścisłej współpracy w niedalekiej przyszłości – podsumowuje Izabela Patriak, Specjalista ds. Sprzedaży Spółki Środowisko i Innowacje.

Pełny raport o stanie zanieczyszczenia azbestem w polskich gminach, który powstanie po zakończeniu kampanii „Gmina 2012” opublikujemy na łamach „Vademecum”.

Roboty KONTROLLOWANE

Firmy zajmujące się usuwaniem i unieszkodliwianiem azbestu podlegają kontrolom, przez uprawnione do tego instytucje, na wielu płaszczyznach. Ale każda gmina powinna też z własnej inicjatywy nadzorować, na każdym etapie realizacji, zlecone prace. Chciałoby po to, by mieć pewność, że są wykonywane zgodnie z literą prawa.

Jerzy Świdorski

Każdy przedsiębiorca, który wykonuje roboty demontażowe wyrobów zawierających azbest ma obowiązek zgłoszenia takich robót na 7 dni przed ich rozpoczęciem do trzech instytucji: Stacji Sanitarno-Epidemiologicznej, Państwowej Inspekcji Pracy oraz Inspektoratu Nadzoru Budowlanego. Każda z nich ma prawo do przeprowadzenia kontroli w firmie w trakcie wykonywania prac demontażowych. Najczęściej takie czynności są przeprowadzane przez „Sanepid” i Państwową Inspekcję Pracy.

Szczegółowej weryfikacji poddawane są przede wszystkim osoby bezpośrednio związane z wykonywaniem prac i dotyczy to głównie zabezpieczeń przed wnikaniem włókien azbestowych do układu oddechowego oraz do ubrań. Kontrolujący zwracają uwagę na używanie masek, kombinezonów, rękawic. Kontroli podlega również sposób zabezpieczenia przy pracach na wysokości, a więc czy pracujący stosują odpowiedni sprzęt, który zabezpiecza przed upadkiem tj. szelki, linki, amortyzatory, kaski. Istotnym elementem, na który kontrolerzy zwracają również uwagę jest także poruszanie się pracujących w pionie tj. na drabinach lub na rusztowaniach. Kontroli podlega na przykład sposób postawienia drabiny bądź rusztowania (sprawdzone są zabezpieczenia takie jak zakotwiczenie do ściany lub podparcie w dolnej części, zapobiegające przewróceniu lub obsunięciu w trakcie użytkowania). Ważne jest, aby wszystkie używane narzędzia posiadały odpowiednie certyfikaty (one też są przedmiotem kontroli).

– Uwaga inspektorów jest też często kierowana na sposób zdejmowania płyt. Czynność ta musi być wykonywana przy użyciu narzędzi ręcznych, na mokro. Nie można przy tym powodować wtórnego pylenia – podkreśla Zdzisław Zięba, Dyrektor Handlowy w spółce Środowisko i Innowacje

Papiery warte uwagi

Poza kontrolą pracowników przy pracy, urzędowej weryfikacji podlegają również dokumenty. W szczególności dotyczy to sposobów i form zatrudnienia (autentyczne umowy o pracę, aktualne badania lekarskie, świadectwa ukończenia szkoleń w zakresie prac związanych z azbestem oraz niezbędne referencje). Kontrolerzy zwracają również uwagę na to czy pracodawca posiada prawidłowo opracowany plan pracy, plan BIOZ, oraz odpowiednie instrukcje postępowania z materiałami niebezpiecznymi.

– Problemów związanych z prawidłowym wykonywaniem prac związanych z materiałami niebezpiecznymi zawierającymi azbest jest znacznie więcej – dodaje dyrektor Zięba.

Jego zdaniem należy przywiązywać sporo uwagi do tego, aby firmy biorące udział w przetargach posiadały stosowne pozwolenia: na wytworzenie odpadów zawierających azbest oraz na transport. Bardzo istotna jest także umowa ze składowiskiem jako ostatecznym odbiorcą bądź promesa o gotowości przyjęcia odpadu.

Urzędowe „najazdy” to jednak za mało, by abestowe zadania były wykonywane zgodnie z obowiązującym prawem. Firmom usuwającym i unieszkodliwiającym odpady zawierające azbest nie można wierzyć na słowo. Dlatego zawsze powinny być otoczone dodatkową „opieką” przez samorządowców.

– Niewystarczające jest oświadczenie przedsiębiorcy mówiące, iż prace z azbestem będą wykonywane zgodnie z przepisami. Trzeba sprawdzić czy rzeczywiście tak jest. Czy wykonawca zrobił odpowiednie zgłoszenia o zamiarze rozpoczęcia prac z azbestem do Państwowej Inspekcji Pracy, Sanepidu, Nadzoru Budowlanego? – tłumaczy Paweł Wykrota, niezależny doradca ds. demontażu azbestu.

Pod lupą samorządu

Pracownicy każdego Urzędu Gminy, merytorycznie odpowiedzialni za realizację zamówienia, powinni żądać okazania zgłoszeń do organów kontrolnych. Być może pracownikom urzędów przybędzie pracy. Ale w dobrze pojmowanym interesie społecznym jest, aby tego typu prace wykonywane były zgodnie z literą prawa i bezpiecznie dla mieszkańców oraz samych pracowników mających kontakt z azbestem. – Nie tylko państwowi kontrolerzy, ale także pracownicy gminy powinni sprawdzać czy wykonawcy są wyposażeni w środki ochrony osobistej. Czy zebrany azbest trafia

UWAGA: INFORMACJE MIESZKAŃCÓW NIE ZAWSZE SĄ WIARYGODNE

Mieszkańcy terenów zanieczyszczonych niechętnie przekazują prawdziwe dane o wyrobach azbestowych znajdujących się na ich obiektach. Dlatego szczegółową inwentaryzację powinien przeprowadzić zewnętrzny wykonawca, który sam oceni sytuację i dokona „spisu” z natury.

na właściwe składowisko? Czy jest Karta Przekazania Odpadów od ostatecznego odbiorcy – uważa Paweł Wykrota.

Gdyby samorządy wzięły sobie do serca te wskazówki, to wszyscy mielibyśmy gwarancję, że zadanie zostanie wykonane prawidłowo i do końca – z zachowaniem wszelkich, obowiązujących przepisów. No i urzędy gmin miałyby zagwarantowane prawidłowe rozliczenie dotacji z Wojewódzkiego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej. A to w efekcie końcowym eliminowałoby firmy działające na rynku nieuczciwie. ■

Stawka niższa niż życie

Azbestowe przetargi często wygrywają firmy bez doświadczenia, którym brakuje wykwalifikowanej kadry i zaplecza finansowego. Dysponują za to atutem, którego nie mają profesjonaliści czyli oferują najniższe stawki na rynku. Niskie ceny nie zawsze idą w parze z wysoką jakością świadczonych usług. W przypadku prac z azbestem może to oznaczać bezpośrednie zagrożenie dla zdrowia i życia ludzi.

Paweł Wykrota

Ostatnie tygodnie pokazują, że ilość zamówień publicznych związanych z tematyką azbestową systematycznie rośnie. Nastąpiła wiosna, więc pora na wymianę azbestowych pokryć dachowych na nowe, bezpieczne dla zdrowia mieszkańców i środowiska naturalnego. Wiele gmin przygotowało się do realizacji zadań w tym zakresie i rozpoczęło wybieranie wykonawców usług usunięcia wyrobów azbestowych w drodze przetargów publicznych. Jak co roku najważniejszym kryterium wyboru oferty będzie najniższa cena. Gminy, chcąc zrealizować jak najwięcej prac, stawiają taki warunek zainteresowanym przetargiem firmom. Potencjalni wykonawcy zaś dają taką cenę, żeby wygrać. Sprawa jest z pozoru bardzo prosta – wystarczy przejrzeć oferty, wybrać najniższą cenę, podpisać umowę z wykonawcą i do pracy. Sytuacja jest jednak dużo bardziej skomplikowana. Zarówno z punktu widzenia oferentów uczestniczących w przetargach, jak i ze strony gmin.

Zaplecze finansowe

Azbestowe przetargi wygrywają niejednokrotnie firmy, które nie mają żadnego doświadczenia w zakresie prac związanych z azbestem, brakuje im stosownych decyzji i pozwoleń, nie posiadają odpowiednio przeszkolonych pracowników oraz – co bardzo istotne – nie mają wystarczającego za-

bezpieczenia finansowego pozwalającego na wykonanie zadania. Wygrywają, oferując najniższą cenę. Niestety przy jej kalkulacji nie biorą na przykład pod uwagę faktu, że większość zadań w gminach zaczyna się wiosną a kończy jesienią. Przez cały okres realizacji zadania wykonawca musi ponosić: koszty utrzymania pracowników, koszty transportu, koszty na składowisku i te związane z przestrzeganiem przepisów BHP (kombinezony, maski, big bagi, palety, folia itp.). Tymczasem realizacja płatności za zadanie następuje najczęściej miesiąc po zakończeniu zadania. Dlatego firmy, które nie mają odpowiedniego zaplecza finansowego, często nie są w stanie samodzielnie dokończyć zadania. W takiej sytuacji gmina nie ma możliwości rozliczenia inwestycji i może stracić środki z Wojewódzkiego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej przeznaczone na ten cel.

Równie często dochodzi do sytuacji, w których firma biorąca udział w zamówieniu publicznym, kalkulując cenę do oferty, nie znając ceny przyjęcia na składowisku. W konsekwencji powoduje to niedoszacowanie kosztów realizacji zadania i braku możliwości jego wykonania. Zdarza się także, że firmy, które wygrywają przetarg po bardzo niskich cenach, nie dysponują odpowiednią ilością pracowników przebadanych i przeszkolonych w zakresie prac związanych z azbestem. Tacy wykonawcy zwykle zatrudniają ludzi z ulicy – bez umów,

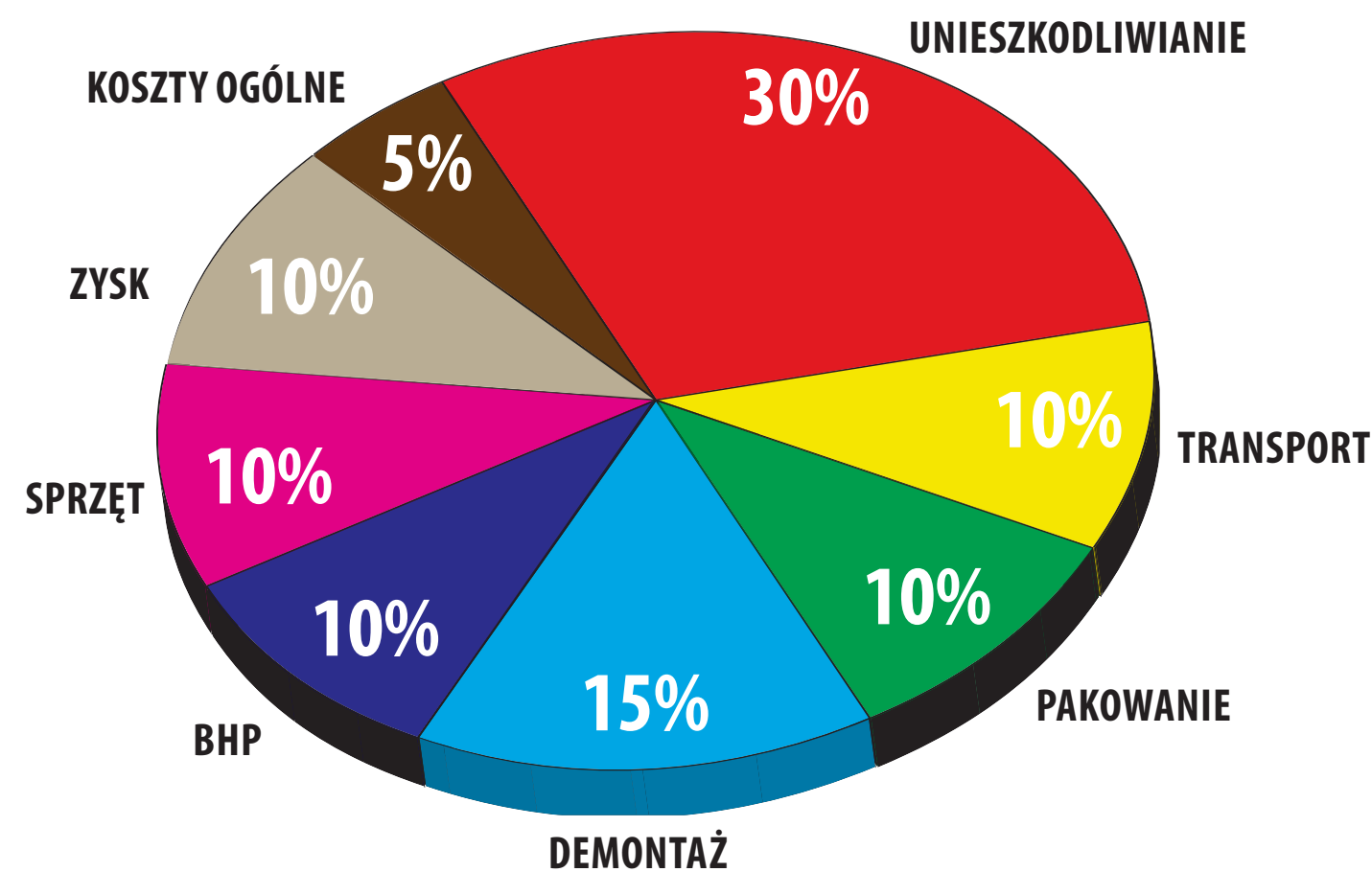
bez szkoleń i badań, nie zapewniając im żadnych środków ochrony osobistej tj. masek, kombinezonów, rękawic. Płacą im minimalne stawki bądź nie płacą wcale. W efekcie kontroli „Sanepidu” lub Państwowej Inspekcji Pracy firmy takie muszą najczęściej odstąpić od wykonywanych prac. W ten sposób narażają samorządy na przestój i dodatkowe koszty związane z usunięciem i unieszkodliwieniem azbestu.

Optymalne koszty

Dominacja kryterium cenowego w gminnych przetargach powoduje, iż przedsiębiorcy chcąc „coś” wygrać, żeby przetrwać na rynku, obniżają ceny usług. Robią to kosztem pracowników wykonujących prace, nie oddają do unieszkodliwienia wszystkich odpadów lub przygotowują odpady do transportu niezgodnie z przepisami. Nie jest to norma, ale takie patologiczne zachowania należy wykrywać i publicznie piętnować. Generują bowiem bezpośrednie zagrożenia dla zdrowia i życia ludzi (pracowników firm i mieszkańców zanieczyszczonych terenów). Dlatego należy bacznie obserwować firmy, które wygrywają przetargi oferując bardzo niskie, często dumpingowe stawki. Warto zastanowić się jak to możliwe, że firmy, które wygrywają, oferują ceny poniżej opłacalności. Zapewne optymalizują koszty i to z pełną świadomością faktu, że tę różnicę pokryje samorząd.

ELEMENTY WALKI Z AZBESTEM

Części składowe ceny usunięcia i unieszkodliwienia 1 tony azbestu

MINIMALNE OBCIĄŻENIE WŁAŚCICIELI NIERUCHOMOŚCI

Zgodnie z „Programem usuwania azbestu i wyrobów zawierających azbest stosowanych na terytorium Polski” gmina powinna zapewnić wywóz odpadów zawierających azbest na składowisko odpadów lub zapewnić ich dostarczenie do przewoźnego urządzenia do przetwarzania

odpadów zawierających azbest. Koszt transportu i unieszkodliwiania odpadów zawierających azbest powinien zostać pokryty ze środków własnych gminy, przy udziale środków właścicieli nieruchomości, dotacji i pożyczek funduszy ochrony środowiska lub innych źródeł dostępnych

dla gminy. Udział środków właścicieli nieruchomości powinien być niewielki ze względu na fakt, że koszt nowego pokrycia dachowego czy elewacyjnego nie może być pokryty w ramach wsparcia finansowego z krajowych lub unijnych funduszy ochrony środowiska.

Przetargi pod zna kiem azbestu

Polskie gminy bardzo często nie wiedzą lub po prostu nie zdają sobie sprawy, że usuwanie oraz unieszkodliwianie azbestu następuje na długo przed rozpoczęciem prac w terenie. Jednym z najważniejszych etapów tego procesu jest przetarg – podkreśla Agnieszka Cieślik, Kierownik Pionu Realizacji Usług w Spółce Środowisko i Innowacje (SiI).

VADEMECUM: Gdzie i w jaki sposób gmina powinna ogłosić przetarg na usuwanie azbestu na swoim terenie?

Agnieszka Cieślik, Kierownik Pionu Realizacji Usług w SiI: Ogłoszenia o przetargu zamieszcza się w Biuletynie Zamówień Publicznych, udostępnianym na stronach internetowych Urzędu Zamówień Publicznych. Zamieszcza się je za pomocą formularzy umieszczonych na stronach tego portalu.

Ile firm może się zgłosić?

Wszystko zależy od formy ogłoszenia takiego przetargu. Czy jest to przetarg nieograniczony, czy ograniczony? Przetarg nieograniczony to tryb, w którym w odpowiedzi na publiczne ogłoszenie o zamówieniu oferty mogą składać wszyscy zainteresowani wykonawcy. W przetargu ograniczonym wykonawcy składają wnioski o dopuszczenie do udziału w przetargu, a oferty mogą składać tylko wykonawcy zaproszeni przez ogłaszającego przetarg.

Co zrobić w sytuacji gdy zgłosiła się tylko jedna firma?

W odpowiedzi na ogłoszenie w trybie przetargu nieograniczonego wystarczy jedna prawidłowa oferta.

Ile razy i z jakich powodów można powtarzać ogłoszenie przetargu?

Postępowanie o udzielenie zamówienia publicznego w formie przetargu nieograniczonego można ogłaszać dwukrotnie przy założeniu, że nie zostaną wprowadzone zmiany w specyfikacji istotnych warunków zamówienia. Zamawiający może udzielić zamówienia z wolnej ręki w prowadzonych

postępowaniach, z których: co najmniej jedno prowadzone było w trybie przetargu nieograniczonego albo przetargu ograniczonego, nie wpłynął żaden wniosek o dopuszczenie do udziału w postępowaniu, nie zostały złożone żadne oferty lub wszystkie oferty zostały odrzucone ze względu na ich niezgodność z opisem przedmiotu zamówienia, a pierwotne warunki zamówienia nie zostały w istotny sposób zmienione.

Jakie dokumenty powinni złożyć startujący do przetargu?

Startujący do przetargu składają dokumenty zgodnie ze Specyfikacją Istotnych Warunków Zamówienia (SIWZ), która reguluje kwestię wymaganej w danym przetargu dokumentacji.

Na jakie dokumenty należy zwrócić szczególną uwagę?

SIWZ reguluje kwestię dokumentacji jaką potencjalny wykonawca winien załączyć do oferty. I zgodnie z warunkami stawianymi w specyfikacji te dokumenty powinny podlegać szczególnej ocenie.

Jakich ofert gmina nie powinna w ogóle brać pod uwagę?

Gmina nie powinna brać pod uwagę ofert przetargowych, które wpłynęły po terminie składania ofert.

Jak wyłonić zwycięzcę przetargu w sytuacji gdy wszystkie oferty spełniają wymagania gminy?

Zamawiający wybiera ofertę najkorzystniejszą na podstawie kryteriów oceny ofert określonych w SIWZ. Kryteriami oceny ofert jest tylko cena lub cena i inne kryteria odnoszące się do przedmiotu zamówienia. Są to w szczególności: jakość, funkcjonalność, parametry techniczne, zastosowanie najlepszych dostępnych technologii w zakresie oddziaływania na środowisko, koszty eksploatacji, serwis oraz termin wykonania zamówienia. Kryteria oceny ofert nie mogą dotyczyć właściwości wykonawcy, a w szczególności jego wiarygodności ekonomicznej, technicznej lub finansowej.

Kto i w jakiej sytuacji może domagać się unieważnienia przetargu?

Zamawiający może unieważnić postępowanie o udzielenie zamówienia, jeżeli na przykład: nie złożono żadnej oferty niepodlegającej odrzuceniu albo nie wpłynął żaden wniosek o dopuszczenie do udziału w postępowaniu od wykonawcy niepodlegającego wykluczeniu. W postępowaniu prowadzonym w trybie zapytania o cenę nie złożono co najmniej dwóch ofert niepodlegających odrzuceniu. W postępowaniu prowadzonym w trybie licytacji wpłynęły mniej niż dwa wnioski o dopuszczenie do udziału albo nie zostały złożone oferty co najmniej

przez dwóch wykonawców niepodlegających wykluczeniu. Unieważnienia można dokonać gdy cena najlepszej oferty przewyższa kwotę, którą zamawiający może przeznaczyć na sfinansowanie prac.

Co zrobić gdy przetarg zostanie unieważniony?

O unieważnieniu postępowania o udzielenie zamówienia zamawiający powinien zawiadomić równocześnie wszystkich wykonawców, którzy ubiegali się o udzielenie zamówienia (w przypadku unieważnienia postępowania przed upływem terminu składania ofert). A także tych, którzy złożyli oferty (gdy unieważnia się postępowanie po upływie terminu składania ofert). Zamawiający musi podać uzasadnienie faktyczne i prawne.

Czy wykonawca usługi wybrany w drodze przetargu może uchylać się od zawarcia umowy i jak należy wtedy reagować?

Jeżeli wykonawca, którego oferta została wybrana, uchyla się od zawarcia umowy w sprawie zamówienia publicznego lub nie wnosi wymaganego zabezpieczenia należytego wykonania umowy, zamawiający może wybrać ofertę najkorzystniejszą spośród pozostałych ofert, bez przeprowadzania ich ponownej oceny. Zamawiający zatrzymuje wadium wraz z odsetkami.

A co zrobić gdy wykonawca usługi się wycofa?

W sytuacji gdy wykonawca, którego oferta była najkorzystniejsza, rezygnuje z wykonania przedmiotu zamówienia, wybierana jest druga w kolejności, najkorzystniejsza ze złożonych w postępowaniu ofert.

Tak zwalczają azbest ZWYCIĘZCY

W poprzednim numerze „VADEMECUM” ogłosiliśmy konkurs dla gmin. Zgodnie z jego założeniami pięć pierwszych jednostek samorządu terytorialnego, które pocztą elektroniczną przesłały zgłoszenie do spółki Środowisko i Innowacje otrzyma bezpłatne wsparcie przy opracowaniu programu usuwania azbestu. Poniżej publikujemy krótkie azbestowe biogramy, nadesłane przez zwycięzców (według kolejności zgłoszeń).

UWAGA!
ROZSTRZYGNĘCIE KONKURSU

1. Mszana Dolna

Lider projektu „Zbiórka i unieszkodliwienie wyrobów zawierających azbest z obszaru miasta i gminy Mszana Dolna oraz 3 gmin partnerskich”. W latach 2010-2011 dzięki pomocy finansowej Małopolskiego Regionalnego Programu Operacyjnego na lata 2007-2013 gmina koordynowała odbiór łącznej ilości 1 747,4 ton odpadów niebezpiecznych zawierających azbest z terenu 5 jednostek samorządu terytorialnego uczestniczących w tym projekcie. Z gminy Mszana Dolna przekazano do odbioru i unieszkodliwienia 778,6 ton odpadów pochodzących z 326 budynków mieszkalnych i gospodarczych. W latach wcześniejszych gmina korzystała z dofinansowania Starostwa Powiatowego w Limanowej.

W marcu 2012 roku wójt gminy złożył wniosek konkursowy do Ministerstwa Gospodarki na opracowanie Programu Usuwania Wyrobów Zawierających Azbest z terenu gminy wraz z inwentaryzacją.

2. Grabów nad Prosną

Typowo rolnicza gmina miejsko-wiejska. Z pięknym krajobrazem Doliny Rzeki Prosną, praktycznie bez terenów przemysłowych. Jest to niekwestionowanym atutem Grabowa. Niestety w ślad za tym idą znikome wpływy do budżetu z tytułu gospodarczego wykorzystywania środowiska, które jak wiadomo stanowią podstawę finansowania działań proekologicznych. Problem azbestu nie jest obcy włodarzom Grabowa, jednakże coraz większe obciążenia finansowe nakładane na gminy nie pozwalają na szerokie działania zmierzające do usunięcia wyrobów azbestowych.

Pomimo finansowego deficytu, metodą małych kroków, gmina Grabów zamierza aktywnie uczestniczyć w usuwaniu azbestu. Na jej terenie przeprowadzono już inwentaryzację wyrobów zawierających azbest, a władze gminy przymierzają się do kompleksowego rozwiązania, jakim jest opracowanie programu usuwania azbestu.

4. Bodzechów

W listopadzie 2011 r. gmina zakończyła zaplanowane na ten rok: wywóz i unieszkodliwienie odpadów azbestowych pochodzących z pokryć dachowych budynków będących własnością osób fizycznych z terenu gminy. Usługa była realizowana w ramach uchwalonego przez Radę Gminy Bodzechów „Programu usuwania wyrobów zawierających azbest na terenie gminy Bodzechów w perspektywie do 2032 r.” Z usługi, polegającej na transporcie i unieszkodliwianiu odpadów azbestowych, korzystali właściciele nieruchomości, którzy spełniali kryteria określone w gminnym „Programie usuwania wyrobów zawierających azbest” oraz „Regulaminie przyznawania dofinansowania osobom fizycznym na realizację prac związanych z transportem i unieszkodliwianiem odpadów azbestowych pochodzących z budynków mieszkalnych i gospodarczych na obszarze gminy Bodzechów”. Gmina Bodzechów realizuje niepełną usługę - tylko transport i utylizację. Mieszkańcy na własny koszt ściągają pokrycie dachowe. W okresie od czerwca do listopada 2011 roku zabrano odpady azbestowe pochodzące z 34 budynków mieszkalnych i gospodarczych oraz przekazano do unieszkodliwienia około 60 ton odpadów azbestowych.

W roku 2012 władze Bodzechowa planują kolejne działania, związane z usuwaniem azbestu z terenu całej gminy.

Od 2009 roku mieszkańcy gminy Tuczępy mogą się pozbyć azbestu za symboliczną złotówkę

3. Gliwice

Dotychczasowe działania podejmowane przez gliwicki magistrat polegały na informowaniu mieszkańców o szkodliwości wyrobów zawierających azbest oraz o obowiązku składania przez osoby fizyczne i podmioty gospodarcze informacji o występowaniu azbestu w obiektach, których są właścicielami lub zarządcami. Z dotychczasowego bilansu (w oparciu o ankiety) wynika, że najwięcej wyrobów zawierających azbest znajduje się w budownictwie mieszkaniowym wielorodzinnym (zewnętrzne płyty typu „acekol”) oraz w budynkach wykonanych z wielkiej płyty na osiedlach mieszkaniowych. Ponadto wyroby azbestowe znajdują się na dachach budynków jednorodzinnych i gospodarczych. Gmina posiada dostęp do wojewódzkiej bazy danych azbestowych i zgodnie z obowiązującymi przepisami wprowadza informacje uzyskiwane od osób fizycznych.

Gliwice właśnie przystępują do opracowania programu usuwania wyrobów zawierających azbest z terenu miasta wraz z inwentaryzacją.

5. Tuczępy

Na terenie gminy funkcjonuje składowisko odpadów azbestowych zarządzane przez spółkę Środowisko i Innowacje, zajmującą się unieszkodliwianiem azbestu. Firma chętnie wspiera działalność instytucji kultury, organizacji pozarządowych, pomaga mieszkańcom gminy. Środowisko i Innowacje udzieliła wsparcia między innymi świetlicy w Jarosławicach przekazując sprzęt audiowizualny i wiele innych pomocy naukowych. Spółka przyznaje także dotacje celowe na imprezy kulturalne i sportowe (dożynki, biegi uliczne, konkursy szkolne). Wykorzystując specjalistyczny sprzęt i profesjonalną załogę Środowisko i Innowacje pomaga także mieszkańcom gminy na przykład w udrażnianiu rowów melioracyjnych, przechodzących przez ich grunty.

Z inicjatywy zarządu spółki od roku 2009 każdy mieszkaniec gminy Tuczępy może oddać azbest, znajdujący się w gospodarstwie, za symboliczną złotówkę.

**ZARZĄDZANIE
ODPADAMI**
Spółka z o.o.

Zarządzanie Odpadami Sp. z o.o.
ul. Złota 59, 00-120 Warszawa
tel./fax: 48 22 581 80 77
e-mail: biuro@zo.com.pl
www.zo.com.pl

Przedsiębiorco,

Zarządzanie Odpadami sp. z o.o. oferuje pomoc przy zagospodarowaniu każdego odpadu jaki wytworzysz w ramach swojej działalności. Jeśli nie jesteśmy w stanie zagospodarować odpadu we własnym zakresie, znajdziemy dla Ciebie odbiorcę odpadu i wynegocjujemy najkorzystniejsze ceny.

Zarządzamy odpadami z budów, remontów, obiektów budowlanych oraz infrastruktury drogowej, w tym odpadami niebezpiecznymi.

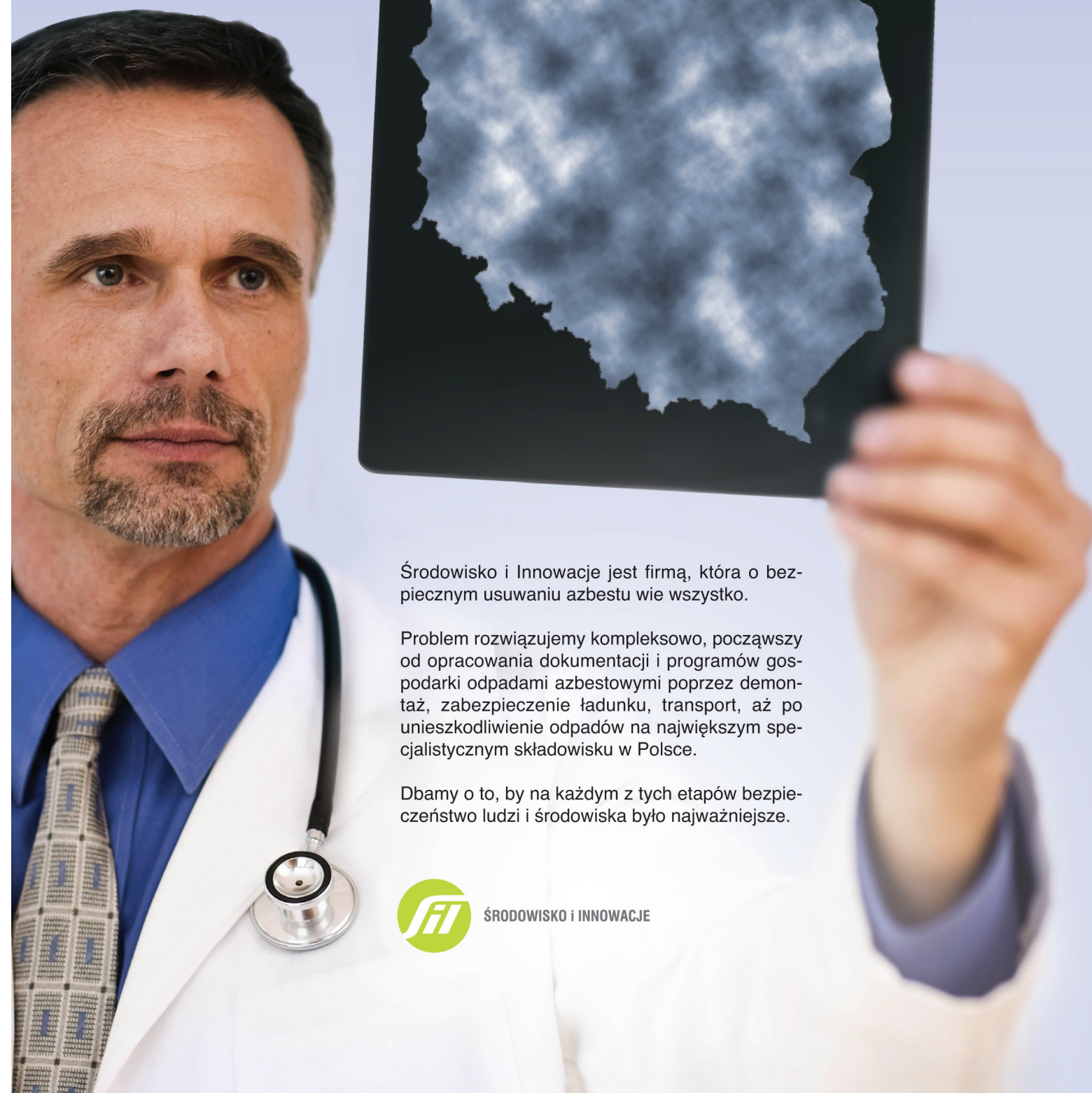
Profesjonalna obsługa w zakresie:

- demontażu
- transportu
- utylizacji
- odzysku
- unieszkodliwiania
- likwidacji „dzikich składowisk”
- audytu środowiskowego

**DZIAŁ HANDLOWY
509 479 006**

Umiejętnie i zawczasu usunięty może być niegroźny!

Azbest tak chętnie używany niegdyś w budownictwie jest bardzo toksyczny.
Dlatego jego usuwaniem muszą zajmować się specjaliści.

Środowisko i Innowacje jest firmą, która o bezpiecznym usuwaniu azbestu wie wszystko.

Problem rozwiązujemy kompleksowo, począwszy od opracowania dokumentacji i programów gospodarki odpadami azbestowymi poprzez demontaż, zabezpieczenie ładunku, transport, aż po unieszkodliwienie odpadów na największym specjalistycznym składowisku w Polsce.

Dbamy o to, by na każdym z tych etapów bezpieczeństwo ludzi i środowiska było najważniejsze.

ŚRODOWISKO I INNOWACJE

ŚRODOWISKO i INNOWACJE

Dynamika rozwoju w trosce o środowisko

Największe składowisko odpadów azbestowych w Polsce

Niezawodny i nowoczesny partner biznesowy przy najbardziej wymagających pracach związanych z azbestem.

Jedyna w Polsce, nowoczesna, w pełni bezpieczna i ekologiczna instalacja do unieszkodliwiania azbestu i rewitalizacji zdegradowanych terenów po otworowej eksploatacji siarki, doceniona i nagrodzona na międzynarodowych targach w Brukseli i Paryżu.

Brussels Innova
2009

Concours-Lepine
Paris 2010

ŚRODOWISKO i INNOWACJE Sp. z o. o.
Dobrów 8, 28-142 Tuczępy
T: (15) 864 51 13, F: (41) 260 50 01
biuro@sii.com.pl • www.sii.com.pl

